

Motion till riksdagen

1988/89: Sf299

av Ingegerd Sahlström m. fl. (s)

Småbarnsföräldrars rätt till pensionspoäng för vårdår

Rätten för småbarnsföräldrar att få tillgodoräkna sig vårdår för ATP, då de vårdar barn i hemmet, infördes 1982. Vårdår för ATP tillgodoräknas personer som på heltid vårdar barn under en tidsperiod av högst 3 år och under denna tid ej får vårdår för ATP på annat sätt.

Reformen mottogs mycket positivt. Vikten av att få tillgodoräkna sig vårdår för ATP under den tid man vårdar sina småbarn är en viktig jämlikhetsfråga. Tyvärr har effekten av lagen varit mycket obetydlig. En del föräldrar tycks inte nås av informationen gällande rätt till vårdår för ATP. Föräldrarna skall själva hos försäkringskassan ansöka om tillgodoräkandet av vårdår för ATP.

Nedanstående siffror visar att man ej använt sina möjligheter:

År	Anmälningar
1982	17 038
1984	4 049
1986	3 110

Det är angeläget att på ett enkelt och effektivt sätt kunna ge de försäkrade den rätt som lagen om vårdår innebär. Även om föräldragruppen är relativt liten är det viktigt att deras möjligheter till poängår för en framtida pension bevakas. Vi kan tänka oss två alternativa vägar att säkra den försäkrades rätt till vårdår.

Alternativ I

Dataregistrerna för pensionspoäng och allmänna barnbidrag samkörs. Samkörningen bör ske i början av det år barnet fyller 5 år och omfatta åren fr. o. m. barns födelseår t. o. m. det år barnet fyller 3 år. Föräldrarnas pensionspoäng är först då registrerade för barnets tredje levnadsår.

Om år med 0 ATP-poäng därvid kommer fram, bör datamässigt utfärdas en skrivelse med information om möjligheten att ansöka om vårdår för sådant kalenderår då vård av barn under 3 år förekommit under större delen av året.

Detta alternativ förutsätter förändring av lagen om allmän försäkring 11 kap. 6 a § fjärde stycket förslagsvis enligt följande:

En förälder som vill att ett vårdår enligt denna paragraf skall tillgodoräknas, skall hos den allmänna försäkringskassa, där hon/han är inskriven,

göra en skriftlig ansökan om tillgodoräknande enligt denna paragraf senast under det år barnet fyller 5 år.

Mot. 1988/89
Sf299

Alternativ 2

Ta bort kravet på vård av barn större delen av året. Förutsätt att eventuellt år med 0 ATP-poäng orsakats av vård av barn under 3 år. Bevilja maskinellt, utan ansökan, vårdår till försäkrade med 0 ATP-poäng och barn under 3 år. Detta bör vara möjligt genom samkörning av pensionspoängsregistret och registret för allmänna barnbidrag årligen. Samkörningen kan då begränsas till ärenden med 0 poängår.

Detta alternativ förutsätter en ändring av lagen om allmän försäkring 11 kapitlet 6 a § första stycket förslagsvis enligt följande:

Har en här i riket bosatt förälder under ett kalenderår vårdat ett här i riket bosatt barn, som inte fyllt 3 år, skall föräldern under de förutsättningar som anges i denna paragraf tillgodoräknas det året som vårdår.

Sista stycket i paragrafen kan helt utelämnas.

I övrigt oförändrat innehåll i paragrafen.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändring i lagen om allmän försäkring så att föräldrar med barn under 3 år tillförsäkras rätten till vårdår för år utan ATP-poäng.

Stockholm den 23 januari 1989

Ingegerd Sahlström (s)

Lahja Exner (s)

Gustav Persson (s)

Britta Sundin (s)

Kristina Svensson (s)